

Силабус
навчальної дисципліни
Гроші та кредит
2025-2026 навчальний рік

Освітня програма **Фінанси, банківська справа та страхування**
Спеціальність **072 Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок**
Галузь знань **07 Управління та адміністрування**
Рівень вищої освіти **перший / бакалаврський**

Викладач	Доцент ДУДУКАЛОВА Олександра Сергіївна
Посилання на сайт	https://bdpu.org.ua/teachers/dudukalova-oleksandra-sergiyvna/
Контактний тел.	0667547188
Е-mail викладача:	a.duducalova@gmail.com
Графік консультацій	Консультації відбуваються за допомогою дистанційних технологій у вільний від занять час

Обсяг курсу на поточний навчальний рік:

Кількість кредитів/ годин	Лекції	Практичні / семінарські / лабораторні заняття	Самостійна робота	звітність
5/150	26	24	100	екзамен

Семестр: осінній

Мова навчання: українська

Ключові слова: Грошовий оборот, грошова маса, грошовий ринок, попит на гроші, пропозиція грошей, грошові системи, інфляція, валютні операції, валютний ринок, кредитна система, кредитні операції, центральні банки, банківська система, фінансові посередники, грошово-кредитна політика.

Мета та предмет курсу: формування наукового розуміння сучасної системи грошово-кредитних відносин, об'єктивних законів, принципів, методів та форм її розвитку та регулювання; набуття практичних навичок щодо застосування понять, категорій, методів та інструментів сучасної грошово-кредитної системи.

Компетентності та програмні результати навчання:

ЗК01. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК02. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

СК02. Розуміння особливостей функціонування сучасних світових та національних фінансових систем та їх структури.

СК11. Здатність підтримувати належний рівень знань та постійно підвищувати свою професійну підготовку.

ПР02. Знати і розуміти теоретичні основи та принципи фінансової науки, особливості функціонування фінансових систем.

ПР03. Визначати особливості функціонування сучасних світових та національних фінансових систем та їх структури.

ПР04.Знати механізм функціонування державних фінансів, у т.ч. бюджетної та податкової систем, фінансів суб'єктів господарювання, фінансів домогосподарств, фінансових ринків, банківської системи та страхування.

ПР07.Розуміти принципи, методи та інструменти державного та ринкового регулювання діяльності в сфері фінансів, банківської справи та страхування.

ПР14.Вміти абстрактно мислити, застосовувати аналіз та синтез для виявлення ключових характеристик фінансових систем, а також особливостей поведінки їх суб'єктів.

Зміст курсу:

Сутність і функції грошей. Походження грошей. Еволюція форм грошей.

Кількісна теорія грошей та сучасний монетаризм. Грошовий обіг і грошові потоки. Характеристика і структура грошового обороту. Грошова маса. Грошові агрегати. Закон грошового обороту. Швидкість обороту грошей. Грошовий ринок. Грошові системи. Інфляція та грошові реформи. Валютний ринок і валютні системи. Кредит у ринковій економіці. Фінансові посередники грошового ринку. Центральні банки. Комерційні банки. Міжнародні валютно-кредитні установи та форми їх співробітництва з Україною.

Методи навчання: лекція, евристична бесіда, практична робота, створення ситуації інтересу в процесі викладання, методи контролю і самоконтролю, навчальна дискусія, мозковий штурм, ділова гра.

Політика курсу (особливості проведення навчальних занять): викладачі та всі здобувачі освіти, що вивчають цей курс, зобов'язуються дотримуватись положень університету (<http://bdpu.org/public-information/position-bdpu/>) та розуміють, що за їх порушення несуть особисту відповідальність.

Навчальний курс враховує лекції, практичні заняття, самостійну й індивідуальну роботу. Здобувачі освіти повинні виконати усі завдання, що передбачені програмою курсу, у встановлений термін. Перескладання відбувається у формі усної співбесіди. Підсумковий контроль здійснюється у формі екзамену, що складається з розв'язання тестових завдань. При отриманні здобувачем освіти незадовільної підсумкової оцінки, він має право на перескладання у встановлені терміни.

Під час роботи над завданнями курсу не припустимо порушення академічної доброчесності. Відповідно до положень академічної доброчесності БДПУ за її порушення здобувач освіти може бути притягнутий до такої академічної відповідальності: повторне проходження оцінювання (контрольна робота, екзамен та ін.); повторне вивчення курсу (проходження компонента ОПП); відрахування з Університету; позбавлення академічної стипендії; позбавлення пільг з оплати навчання, наданих БДПУ.

Технічне й програмне забезпечення/обладнання, наочність: технічне (ПК, PowerPoint, Word, Excel, Moodle, Zoom, репозитарій), наочність (презентації у форматі PowerPoint), користування фондами репозитарію та електронної бібліотеки БДПУ.

Система оцінювання та вимоги: формою підсумкового контролю успішності навчання є екзамен. Для оцінювання навчальних досягнень здобувачів вищої освіти застосовується внутрішня університетська 100-бальна шкала.

Підсумкова рейтингова оцінка з курсу не може перевищувати 100 балів та розподіляється наступним чином: заходи поточного контролю – не перевищують 50 балів, екзамен – не перевищує 50 балів. Системою нарахування балів, під час здійснення заходів поточного контролю, передбачена максимальна кількість балів: до 2 балів – за усні відповіді, розв'язання задач та виступ з доповіддю під час практичних занять. За виконання завдань за результатами самостійної роботи здобувачі отримують до 0,5 балів за вирішення задач, до 0,5 балів – за пророблення теоретичних питань, що винесено на самостійне опрацювання в

залежності від рівня складності та обсягу. За виконання індивідуальних завдань здобувачі освіти отримують до 1 балу.

Оцінювання проводиться за такими критеріями: 1) розуміння, ступінь засвоєння теорії та методології проблем, що розглядаються; 2) уміння поєднувати теорію з практикою при розв'язанні практичних завдань; 3) логіка, структура, стиль викладу матеріалу в письмових роботах і при виступах в аудиторії, вміння обґрунтовувати свою позицію, здійснювати узагальнення інформації та робити висновки. Максимальний бал ставиться за умови відповідності виконаного завдання здобувачем або його усної відповіді всім трьом зазначеним критеріям.

Розподіл балів, які отримують здобувачів вищої освіти

Поточне тестування та самостійна робота												Підсумковий тест (екзамен)	Сума	
ЗМ1		ЗМ2		ЗМ3	ЗМ4	ЗМ5	ЗМ6	ЗМ7	ЗМ8		ЗМ9			ЗМ10
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	T9	T10	T11	T12	T13	50	100
4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	2		

T1,T2...T13 – теми змістових модулів.

	Кількість балів					
	Лекція	Практ. робота	Лаб. робота	Сам. робота	Інд. робота	Разом
<i>I</i>	2	3	4	5	6	7
Змістовий модуль1.						
Тема1.		0-2		0-1	0-1	0-4
Тема2.		0-2		0-1	0-1	0-4
Разом за змістовим модулем1		0-4		0-2	0-2	0-8
Змістовий модуль2.						
Тема3.		0-2		0-1	0-1	0-4
Тема4.		0-2		0-1	0-1	0-4
Разом за змістовим модулем2		0-4		0-2	0-2	0-8
Змістовий модуль3.						
Тема5.		0-2		0-1	0-1	0-4
Разом за змістовим модулем3		0-2		0-1	0-1	0-4
Змістовий модуль4.						
Тема6.		0-2		0-1	0-1	0-4
Разом за змістовим модулем4		0-2		0-1	0-1	0-4
Змістовий модуль5.						
Тема7.		0-2		0-1	0-1	0-4
Разом за змістовим модулем5		0-2		0-1	0-1	0-4
Змістовий модуль6.						
Тема8.		0-2		0-1	0-1	0-4
Разом за змістовим модулем6		0-2		0-1	0-1	0-4
Змістовий модуль7.						
Тема9.		0-2		0-1	0-1	0-4
Разом за змістовим модулем7		0-2		0-1	0-1	0-4
Змістовий модуль8.						

Тема10.		0-2		0-1	0-1	0-4
Тема11.		0-2		0-1	0-1	0-4
Разом за змістовим модулем8		0-4		0-2	0-2	0-8
Змістовиймодуль9.						
Тема12.		0-2		0-1	0-1	0-4
Разом за змістовим модулем9		0-2		0-1	0-1	0-4
Змістовиймодуль10.						
Тема13.				0-1	0-1	0-2
Разом за змістовим модулем10		-		0-1	0-1	0-2
Разом за змістовні модулі		0-24		0-13	0-13	0-50
Підсумковий тест (екзамен)						0-50
Всього						0-100

Список рекомендованих джерел

Основні:

1. Вишивана Б. М. Гроші і кредит: Методичні вказівки та плани семінарських занять для студентів освітнього ступеня бакалавр спеціальності 072 «Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок». Львів: ЛНУ імені Івана Франка, 2023. 30 с.
2. Волкова В.В., Волкова Н.І. Гроші і кредит : навч. посіб. Вінниця: ДонНУ імені Василя Стуса, 2021. 300 с.
3. Гроші та кредит : навч. посібник / С. П. Стеценко, В. В. Титок, Н. В. Лисиця [та ін.] ; Київ. нац. ун-т буд-ва і архіт. Київ : КНУБА, 2024. 227 с.
4. Гроші та кредит: методичні рекомендації до виконання індивідуального навчально-розрахункового завдання (для здобувачів вищої освіти освітнього рівня бакалавр галузі знань 05 «Соціальні та поведінкові науки» спеціальності 051 «Економіка»). Х.: ХНПУ, 2023. 62 с.
5. Гроші та кредит: теорія і практика. Навч. посібник. 4-те вид. Реком. МОН України. Коваленко Д. І. 390 с. т. 2023 р.
6. Іванчук Н.В. Гроші та кредит: навч. посіб. Острого: Видавництво Національного університету «Острозька академія», 2021. С. 281–298. 332 с.
7. Мещеряков А. А. Гроші та кредит (практикум) : навчальний посібник / А. А. Мещеряков, Н. В. Архирейська. Дніпро : УМСФ, 2022. 171 с. (Серія «Бізнес. Економіка. Фінанси»).
8. Прасолова С. П. Банківська справа : навчальний посібник / С. П. Прасолова, О. С. Вовченко. К.: Центр учбової літератури, 2023. 568 с.
9. Світлична В. Ю. Гроші і кредит : підручник / В. Ю. Світлична ; Харків. нац. ун-т міськ. госп-ва ім. О. М. Бекетова. Харків : ХНУМГ ім. О. М. Бекетова, 2020. 191 с.
10. Суздалева О. Гроші та кредит: електронний навчальний посібник. Київ: МДУ, 2024.

Додаткові

11. Гроші та кредит : навч. посіб. Для підготовки здобувачів вищої освіти за спеціальністю 072 Фінанси, банківська справа та страхування. Ч. 2. Кредит. / І. Л. Шевчук, Т. О. Ставерська, О. В. Жилиякова, О. П. Близнюк. Харків : Видавець Іванченко І. С., 2019. 186 с.
12. Про банки і банківську діяльність : Закон України від 01.01.2024 №2121-III. <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2121-14#Text>
13. Про Національний банк України: Закон України від 01.01.2024р.№679-XIV. <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/679-14#Text>
14. Центральний банк і грошово-кредитна політика: підручник / За ред. Т. Д. Косової, О. О. Папаки. Київ: Центр учбової літератури, 2021. 392 с.

15. Чайковський Я.І. Банківська система України: сучасний стан та перспективи розвитку: підручник / Я. І. Чайковський, І. В. Краснова, М. І. Сорока. Тернопіль: ЗУНУ, 2023. 286 с.